JULIO 1926 — No. 2
Dua Epoko
Sesmonata abono: $ 1.20
Eksterlande:
Duonjaro, $ 0.50 oro

ARGENTINA ESPERANTISTO

Monata Esperanta Bulteno

EL ESPERANTO SERA EL LATIN DE LA DEMOCRACIA.
E. Boirac

Adreso por Redakcio kaj Administracio: Str. CARLOS PELLEGRINI 238 - BUENOS AIRES (ARGENTINO)

COMO PROPAGAR EL ESPERANTO

Por A. BARROT

Es un deber elemental de todo buen esperantista, divulgar el Esperanto, y se comprende que al hacerlo procurará, hasta donde sea posible, de colocarlo en un terreno lo más elevado posible, ya que el concepto que del mismo se formen las personas a quienes se trate de interesar estará en razón directa con la apología que del mismo haga nuestro propagandista.

Por lo general, los esperantistas somos poco dados a exaltar la condición más bella que el Esperanto encierra en sí mismo.

Quizás porque estamos demasiado convencidos de su bondad, es que no precisamos mayormente arraigar en nuestro espíritu mayores valores para afianzar nuestra fé al mismo: quizás porque en su necesidad de profundizar las cualidades ingénitas del Esperanto, en su forma exterior, y actuación inmediata nos subyuga en forma tan decisiva, que hace innecesario todo argumento analítico del mismo; es el caso que los esperantistas nos hemos olvidado casi por completo del aspecto más atrayente de la lengua internacional, y que en un tiempo ya, su autor la anunció como la idea interna del Esperanto.

Pero desde el tiempo que Zamenhof dió al mundo el Esperanto hasta hoy, la humanidad ha sufrido tantas convulsiones y trastornos, que lo que en aquel entonces podía parecer quimérico y utópico, es hoy día una perentoria panacea para la actual humanidad doliente.

Son incontables los credos políticos y sociales que hoy se agitan entre los hombres, cada uno de los cuales pretenden llevar la vida del hombre a un estado lo más cerca posible de la felicidad absoluta entre ellos.

El Esperanto puede colocarse sin desmedro para él, no ya a la par de éstos, sino entre los primeros, y al afirmar así quisiéramos dar la seguridad al lector que lo hacemos completamente desprovistos de apasionamiento.

La mayoría de las ideologías por las cuales pretenden los hombres encontrar el camino de su redención, adolecen del capital defecto de ser esencialmente locales, es decir, sus propósitos no van más allá, en la mayoría de los casos, que en procurar un relativo bienestar a un número determinado de gente, ciudad, pueblo, nación, secta o partido. Tienen, por lo tanto, un valor muy escaso.

La vida de relación entre los pueblos, es hoy día, tan esencial, tan imprescindible como entre los hombres.

De ahí que se pueda considerar como fundamental que el bienestar de un pueblo no es posible más que en la medida que éste pueda armonizar sus actividades con los otros pueblos vecinos.

Fácilmente podremos convencernos, si a ello prestamos la debida atención, que es equivocada la idea que la tranquilidad y prosperidad tan necesaria para que cualquier pueblo pueda desarrollar pacíficamente todas sus energías hacia una era de paz y progreso, pueda venir con sólo culminar todos aquellos conflictos de carácter interno.

Es más: prácticamente, hoy constatamos que solamente después de un previo y mutuo acuerdo entre sí, regulador de la vida económica y política y demás manifestaciones de carácter público, hallarán los pueblos la ansiada paz.

No antes de haber encontrado la fórmula en que puedan desenvolver intensamente, para el bien común, todas las riquezas naturales, industriales y culturales.

Son, pues, las doctrinas de envergadura internacional, esto es, aquellas cuyo campo de acción abarca a toda la humanidad las que tienen probabilidades de gozar del favor de las personas cultas y progresistas.

Pero a éstas les es imposible hoy por hoy desempeñar con éxito el fin propuesto, las fronteras idiomáticas las asfixian, y se ven, por tanto reducidas a una vida vegetativa dentro de sus respectivos países, donde imposibilitadas de adaptarse a una vida internacional, influenciadas por el ambiente del lugar, se desnaturalizan.

Es al examinar los males y sus causas, que afligen a los hombres, que surge inevitable la necesidad de un idioma internacional.

Con el Esperanto no será un mito la tan decantada armonía entre los pueblos, ya que aquél pone al alcance de éstos un expediente para entenderse desde ya, y nada como la posibilidad de hablarse y comprenderse puede llevar al sosiego a la humanidad.

Así bajo la influencia de las ideas que son comunes al Esperanto surgirá y se desarrollará un nuevo sentimiento — tan necesario — entre los hombres, neutralizante del nacionalismo exacerbado, fuente inagotable de conflictos sociales, económicos y políticos. Es en esta atmósfera donde se esterilizan todos los nobles propósitos de solidaridad humana.

Este nuevo sentimiento capacitará a los hombres para comprender las ideas en las que los hombres bien intencionados fundan sus esperanzar de paz entre los mismos.

Así solamente, así puede encontrar la humanidad el camino a la paz; pero no la paz del miedo a la guerra, sino la del amor a sus semejantes.

Es realzando, pues, las cualidades infinitas, innatas y bienhechoras del Esperanto, que estamos seguros los esperantistas de hallar una senda hacia el corazón y el cerebro de todos los hombres.

NUESTRO PRIMER NUMERO

Todo un éxito promisor ha constituído la aparición del primer número de 'Argentina Esperantisto'', éxito para el Esperanto se comprende, y que deseamos se repita incesantemente, y que a no dudarlo así será, si como esperamos la ayuda de los esperantistas y simpatizantes no falla.

No tenemos derecho a mostrarnos pesimistas, ya que el ambiente que hoy se agita en Argentina Esperanto Asocio, no justificaría tal estado de ánimo, pero es porque conocemos la inveterada apatía, hacia toda reacción, de parte de algunos esperantistas, más escépticos de lo conveniente, que queremos insistir más enérgicamente si es posible, a fin de despertar energías, que si bien están apagadas, suponemos no han de estar gastadas.

Los simpatizantes, que no son pocos, tienen una espléndida oportunidad para demostrar eficazmente sus sentimientos, ya que toda ayuda por módica que fuera será igualmente agradecida, tenemos casos en este sentido que son verdaderamente ejemplares, y hacia quienes guardamos sincero reconocimiento.

Los gastos que demandan la impresión de este Boletín son relativamente grandes y una manera muy eficaz de asegurar su regular aparición, de parte de todas aquellas personas que así lo desean, es subscribirse al mismo, lo más pronto posible.

Otra forma sencilla de coadyuvar a la obra de este Boletín es colaborando en sus páginas.

Nadie debe de dejar de comunicarnos sus impresiones, sus juicios, acerca del movimiento esperantista en el país, la mejor manera de divulgar y propagar el Esperanto según el punto de vista personal; en fin todas aquellas observaciones particulares que puedan en alguna manera influenciar nuestra labor en pro del mismo, pero siempre en forma concisa y clara.

Este Boletín actuará como eslabón entre la gran cantidad de ''Samideanoj'' esparcidos por nuestro país, quienes las más de las veces, por circunstancias de lugar, se ven reducidos a la inactividad más completa, y a la manera de arteria llevará las energías del centro a la periferia.

Allí donde se encuentre un esperantista hay una semilla que es preciso germine, donde hayan dos o más, existe un grupo en ciernes, en ambos casos queremos llevar al ánimo de los mismos, la seguridad que A. E. A. y la Comisión de Propaganda estará del lado de ellos sosteniéndolos con decisión en su lucha en favor del Esperanto.

La Comisión de Propaganda

ECOS DEL 4o. CONGRESO ESPERANTISTA TA ESPAÑOL

Con motivo de la clausura del Congreso Esperantista celebrado en Madrid, el ministro de Instrucción Pública pronunció un discurso en el cual dijo que el Esperanto es un bello ideal para la comunicación internacional y que puede representar en nuestra época lo que el latín representaba en la Edad Media.

Agregó que el gobierno procurará impulsar la enseñanza del Esperanto.

NOTA DEL BRASIL

El 29 de mayo, la Brasila Ligo Esperantista celebró su vigésimo aniversario con una brillante fiesta, a la que concurrieron más de 500 personas, entre ellas representantes del ministerio del interior y de importantes asociaciones locales.

Hablaron el Dr. E. Backeuser, profesor universitario; Dr. J. B. Mello e Souza, jefe del gabinete del ministerio del interior y el Dr. Heitor Beltrao, secretario general de la Federación de Asociaciones Comerciales del Brasil; sobre los temas siguientes: ¿Precisa la ciencia un idioma neutral?'', ''El idioma internacional y la difusión de la literatura'' y ''El comerciante debe ser esperantista''.

La Srta. M. L. Bocayuva declamó en Esperanto y la Srta. E. C. do Amaral acompañó al piano. La Srta. A. B. Mastrangioli cantó en portugués y Esperanto.

Tomaron parte en la fiesta las Bandas de Marinería y la del Cuerpo de Bomberos.

A LOS FILATELISTAS

Se invita a los coleccionistas de timbres postales, esperantistas o no esperantistas, a adherirse a la Sección Filatelista de la A. E. A. que se está organizando. Todos pueden recibir inapreciables beneficios de la nueva sección a constituirse. Para pertenecer a esta Sección se requiere ser socio de A. E. A. y filatelista antiguo o principiante. Si Vd. quiere aumentar notablemente su colección sin grandes desembolsos hágase socio de A. E. A. y nuestra Sección Filatelista le dará los medios de lograr su deseo. Escriba hoy mismo para mayores informes al Secretario General de A. E. A., Carlos Pellegrini 238.

URUGVAJA ESPERANTO-SOCIETO

En la estanta monato la nomita societo elektis novan estraron, kies nomoj kaj oficoj estas jene: Prezidanto, Pedro Casas; vic-prez., Alberto De Biaggi; sekretario, Joaquin Moreira Giner; vic-sekret. Arturo Daneri; kasisto, Miguel Keel; vic. Manuel Iglesias; bibliotekisto, Arnaldo Barragan; Revizorkontisto, Andres di Landro; voĉdonantoj, Josŝ Segarra, Miguel Gabarain, Francisco D'Elia, Carlos Offaman; anstatañantoj, Pedro Mestre, Sandemenas Sandleris, Domingo C. Martin, Santiago Gomis, Cayetano Di Martino. Al ĉi tiuj sinjoroj niajn gratulojn kun sinceraj bondeziroj por la progresigo de tiu frata societo.

ESPERANTA JUNULARO

Ĉi tiu nova kaj agema societo de Montevideo (Urugvajo) elektis dum la ĵus pasinta Aprilon la estraron por 1926 - 27. Estis elektitaj la jenaj sinjoroj: Prezidanto, Gervasjo Gabarain; vic prez, Eusebjo Quinteros; sekretario, Romulo Zeballos Morales; vic-sekret. Johano P. Arbouet; kasisto, Ecildo Presa; vico, Ramono Gabarain; kalkulisto, Ludoviko Antono Beltrame B.; biliotekisto, Mikaelo Gabarain; voĉdonantoj, Raulo Rezzano kaj Arturo Daneri.

Al ĉiuj niajn gratulojn kun niaj deziresprimoj por la sukceso de tiu ĉi frata societo.

TRA LA PARANA RIVERO

de Jako Vilaseka

El ĉiuj vilaĝoj kaj vilaĝetoj kiujn mi vizitis, restas nur en mia memoro la vilaĝeto Ituzaingo. Kial mi devas malŝpari la memoron se Ituzaingo estas kiel la a aliaj vilaĝetoj kaj la aliaj vilaĝetoj esta segalaj kiel Ituzaingo? Ekster la granda kvanto da nigruloj kiujn Ituzaingo enhavas, ĉio estas simila; ĉie oni vidas la saman mizeron moralan.

Tiuj kiuj neniam forlasis Buenos Aires'on, ne imagas kian vivon vivadas en provincoj, la miloj da nigraj loĝantoj apartenantaj al la parazita klaso.

Ni imago tendaron faritan el kano nomata takuara; geinfanoj nudajn; bufojn kiujn saltas kiel personoj, kelkajn virojn drinkajn; virinojn kiuj fumas ĉe la tendo la tridekan pipon de la tago, kaj diru al mi ĉu tio estas teritorio apartenanta al la Respubliko, aŭ estas angulo de la unuaj loĝantoj de la Tero... kvamkam la lastaj ne fumis nek drinkis.

Neniam mi forgesos la ''ĝentilecon'' de unu el la tieaj indiĝeninoj, respektinda patrino de ses geinfanoj, kiam ŝi invitis nin ''kiel gastoj'' en sia tendo. Unue la indiĝenino postulis monon por aĉeti ''ion''. Mia amiko Pervesi, grandanima kaj bonkora donacis al ŝi du piastrojn, ĉar li kredis ke la malfeliĉa familio ankoraŭ ne vespermanĝis pro manko da kelkaj moneretoj. Post momento, knabo alvenas kun botelo plena je vino. En la tendo, antaŭ tiu ligna kapeleto enhavanta la sanktan Virgulinon de Itati, staras fera poto malpura kaj malbonodora kiel la pipo. Ni, tre respektemaj, sciigas al ŝi ke en tiu momento ni ne soifas. La indiĝenino kolerigas, sed plenigas la poton, ĝin donas al siaj geinfanoj, kaj ŝi trinkas la restantan vinon per la botelo mem.

La respektinda patrino lumigas la pipon — unue postulis al mi tabakon — kaj komencas rakonti al ni sian historion.

—La patro de la plej aĝa, estas Brazil-landano... La patro de tiu ĉi knabo, estas Paragvajlandano... La patro de...

Je signo farita de la indiĝenino, la infanoj iras for de la tendo ŝi ankaŭ. En ĝi restas nur la knabino filineto de la brazil-landano, kaj alia knabino kiu alvenis antaŭ momento de alia tendo el la ĉirkaŭaĵoj. En tiu momento mi pensas kiel la sankta Virgulino de Itati restas senmova en sia kapeleto. Mi sentas naŭzoj kontraŭ la homoj, kontraŭ la Homaro, kaj precipe kontraŭ la ŝtatdirektistoj kiuj permesas tiujn krimojn.

La knabinoj, vidante ke ni intencas foriri, demandas ĉu ni estas timemuloj. Oni vidas en iliaj okuloj signalojn nedubigitajn de terura malsaniĝo. Ni respondas nenion, sed ni eliras karesante la revolveron, ĉar ni timas ke iu el la multnombraj patroj de tiu familio preparas embuskon. Feliĉe, sub la hela lumo de la luno, nur ni vidas la bufojn kiuj saltas kiel personoj.

* * *

Ha, vilaĝoj kaj vilaĝetoj kiujn mi vizitis! kiom da lernejoj vi bezonas!

Sed, restu trankvilaj; neniu parolos pri tio. La grandaj ĵurnaloj de Buenos Aires, bezonas iliajn paĝojn por pritrakti balojn kaj festojn; por sciigi al ni ke sinjorino B. montris belan juvelaron el multekostaj ŝtonoj; ke fraŭlino A. baldaŭ edziniĝos kun la riĉulo E.; ke ''ni'' havas milionojn da bovoj; ke Buenos Aires ŝajnas Parizo; ke nia lando estas riĉa, tre riĉa!...

La mizero morala estas forgesata; kaj se iu ''suspektas'' ke ĝi ekzistas, fermas la buŝon pro patriotismo. Dume, la vivejoj de la mizero terure grandiĝas.

Mi sendas la ĵurnalistojn kiuj verkas pri festoj kaj baloj, al la vilaĝoj kiujn mi vizitis. Tiam ni vidus, karaj samideanoj, se vojaĝo tra la Parana Rivero, estos por ili amuzo aŭ malgajeco.

LA VILAĜANO KAJ LA SIMIOJ

Vilaĝano estis sendita de sia mastro al la land sinjoro, posedanto de la farmodomo, por donaci al li korbon plenan je belaj piroj.

Tie li trovis en la vestiblo du grandaj simiojn, vestitaj per bluaj vestoj broditaj per oro. Tiuj ĉi sin ĵetis sur la fruktojn tuj, kiam ili vidis ilin.

Ĉar la vilaĝano estis neniam vidinta tiun specon de bestoj ,li salutis ilin tre ĝentile, kaj lasis ilin fari ĉion, kion ili volis.

Apenaŭ la simioj estis prenintaj kelkajn pirojn, ili komencis manĝi ilin.

Tian la vilaĝano prenis sian korbon kaj prezentis ĝin al la landsinjoro. Kiam tiu ĉi rimarkis la mankon kaj demandis pri la kaŭzo de tio, la kamparano respondis: ''Sinjoro, la korbo estis plena, kiam mi venis, sed la sinjoretoj, viaj filoj, kiujn mi vidis en la vestiblo, prenis tiujn, kiuj mankas, kaj ili nun manĝas ilin''.

Servisto, kiu estis vidinta ĉion, rakontis la naivaĵon de l'vilaĝano, kaj ĉiuj ridis pri ĝi.

LA DEK DEVOJ DE ESPERANTISTO

1. Bone sciu la lingvon, traktu ĝin kun respekto, kaj lasu la versfaradon al poetoj.

2. Esperanto u.. parolante, studu legante kaj ne fuŝu skribante.

3. La plibonigistoj diskutu; vi Fundamenton sekvu kaj fidela restu.

4. Propagando ĉiam, ne ĉie; klarigu, ne prediku; rakontu faktoj, ne esperojn.

5. Kion vi povis lerni nur en unu semajno, ne instruu en uno horo; el malgravaĵo ne faru regulon, kaj el la regulo ne faru malgravaĵon.

6. Verkante en Esperanto, ne kredu interesa, kion nacilingve neniu legus; ne imagu. ke preseraroj plibeligas libron, ne malesperu, se mankas aĉetantoj.

7. Al grupo aliĝu; la kunvenon vizitu; Esperanton parolu.

8. Atentu, ke internacia lingvo vivos nur per uzado; memoru, ke tial internacia organizaĵo estas necesa, senlace varbu por U. E. A.

9. legu gazeton, por ke vi konu novajn faktojn; abonu, por ke ĝi povu ekzisti; kunlaboru, por ke ĝi estu interesa.

10. Por Esperanto kiel movado agu; por ĝi kiel realaĵo pagu, kaj kiel altan idealon konservu ĝin en via koro.

ALVOKO AL FILATELISTOJ

Al ĉiuj kolektantoj, esperantistoj aŭ ne, speciale al laboristoj kaj malriĉuloj oni invitas aliĝi al "Filatelista Internacio" (Tutmonda Asocio de Kolektantoj), vera demokrata organizo por interŝanĝado, kies ĉefaj celoj estas liberigi la p.m.-kolektantoj de la ekspluatado kaj spekulado de la p.m. komercistoj kaj organizi tutmondan union de p. m.. kolektantoj por faciligi kaj malkarigi la interŝanĝadon.

Jarkotizo al F. I. en 1926 estas: $ 1.50 oro aŭ mk. 7.35 (aŭ egalvaloro en nacia mono) kun senpaga jarabono al ĉiumonata revuo "Radio de Filintern", kiu aperas 32 paĝa en rusa, germana kaj esperanta lingvo.

Por pluajn informojn adresu al Sro. Giordano Bruno Lopez, str. San Pedrito 241, Bs. Aires, kiu estas la peranto de F. I. por organizi lokan filion. Ankaŭ li estiskomisiita por disvendi ĉi tien la luksa albumlibron "La Kvinjaro de Sovetlandoj" kun belarta portreto de Lenin kaj multaj ilustraĵoj. Ĝia prezo estas $ 1.20 n|m. afrankite.

Rekomendindaj abonoj:

LITERATURA MONDO — Literatura esperanta revuo. Abono: jare, 10 svisaj frankoj. Adreso: Budapest, VI. Andrassy ut. 81. Austria.

SENNACIECA REVUO — Literaturo - Scienco-Pedagogio-. Monata organo de Sennacieca Asocio Tutmonda. Abono, 3 $ arg. mono jare. Redakcio: 1a. Tverskaja, Jamskaja 35, kv. 5 Moskvo (USSSR. Abonoj kaj administracio: Rich Lerchner, Colmstrasse 1, Leipzig O 27 (Alemania.

ESPERANTO — Oficiala organo de U.E.A. Abonejo: 12 Boulevard du Theatre Geneve (Suiza). Prezo: 10 svisaj fr. jare.

SAMIDEANOJ:

Vizitante nian urbon, estas invitataj viziti la sidejo de nia Asocio.

Strato Carlos Pellegrini 238.

kie ili trovos koran akcepton. Neprokrasteblaj kunvenoj okazas ĉiu sabato de 21an horon ĝis 24an.

ESPERANTA LITERATURO

Recomendamos a todos los "samideanoj" los libros que a continuación se mencionan, en venta en la Argentina Esperanto-Asocio.

La Urbestro de Zalamea	$ 1.40
Bulgara Antologio	" 2.50
Prontuario de Esperanto (curso) . . .	" 1.50
La Paĝio de la Reĝino	" 0.30
Mondo kaj koro, poemas	" 0.30
Ses Noveloj	" 0.30
Diez lecciones de Esperanto (franca)	" 0.30
Al la forbuĉataj popoloj	" 0.30
Sintaxis del Esperanto	" 1.00
Amo per proverboj (teatraĵo) . . .	" 0.25
Verĉaj Fajreroj (poezio)	" 0.50
Petro Schmihl	0.80
El la proksima Oriento	" 1.00

A los pedidos del Interior debe incluirse 0.15 para franqueo.

RETRATOS DE ZAMENHOF autor del Esperanto, tamaño postal en colores, se venden a 0.5 centavos cada uno.

NUESTROS CURSOS

Patrocinados por Argentina Esperanto Asocio, funcionan a partir del 14 de Julio los siguientes cursos orales:

Biblioteca "Juan B. Alberdi", calle Concepción Arenal 4653.

"Biblioteca Argentina para Ciegos", calle **Pedernera, 502.**

Argentina Esperanto **Asocio**, calle Carlos Pellegrini 238

VISITA

En el mes de junio nos ha visitado el samideano polaco Gustavo Doktorczyk, que viaja en el vapor Aurigny.

KORESPONDA FAKO

Trilinia anonco: $ 0.50 ctvs. arg. mono po foje

Montevideo. (Urugvajo). Fraŭlo Romulo Zeballos Moarles. Str. Cerro Lagro 1748, per IPK. kaj leteroj deziras interrilatigi kun ĉiu lando. certa kaj tuja respondo.

Montevideo (Urugvajo) Sro Arturo Daneri. Str. Nueva Palmira 1958 (bis) skulptisto, deziras korespondi kun samideanoj tutmondaj per L. IPK., artaj katalogoj kaj revuoj.

Rusio (urbo Dubovka) Petro Iv. Kovaldin str. Nemenkaja, Domo 51. Gubernio Stalingradkaja. I.K. Prefere kun Ameriko.

Montevideo (Urugvajo) Sro. Manuel Bentos. Str. Minas 1763, lernanto de Esperanto, deziras komenci korespondado kun ĉiuj landoj per IPK. kun PM. blfl.

Montevideo (Urugvajo) Sro. Luis A. Beltrami. Str. Urruguay 1491, kalkulisto, ŝatate korespondos kun ĉiuj landoj per L., IPK., revuoj kaj... numeroj.

Buenos Aires (Argentino) F. Clevillé, deziros interŝanĝi p.k.i. kun Aziaj kaj Afrikaj landoj. Strato Juramento 1654.

Montevideo (Urugvajo) Fraŭlo Emilio Spiers. Str. Cerro largo 1620, konfitisto kaj boksema, deziras korespondi kun la tutmonda esperantistaro per IPK., certe respondos

Montevideo (Urugvajo) Sno. Mikaelo Gabarain. Str. Cerro largo 1572, "Esperanta Junularo" societo, deziras fervore nur korespondadi kun la "Isla de Ratas", certe resp.

Montevideo (Urugvajo) Sno. Ramono Gabarain, Str Cerro Largo 1572. "Esperanta Junularo" societo, deziras interkorespondadi kun la tutmonda gesamideanaro. Resp. estas certa.

Rusio (urbo Dubovka) N. Fedrovich Ŝitav, tr. Komsomolskaja 26. Gubernio Stalingradkaja. Prefere kun Ameriko.

EVANGELICOS! Aprended Esperanto, ello os pondrá en contacto con vuestros hermanos del extranjero. Para informes, dirigirse al representante de la Kolportista Esperanta Asocio, Sr. Jaime Calvo García, calle Bueras 367, Buenos Aires.